

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no s'tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 2 rals al mes.
 Fora. 8 " trimestre.
 Un número sol. 0'20 ptas.
 Anuncis á preus convencionals.

LA ÚLTIMA Y MES PRACTICA INVENCIO

TOT HOM ES CAPÁS DE PRODUIR FOTOGRAFIAS MAGNÍFICAS AB
LA CÁMARA FOTOGRÁFICA "KODINET"

Es la cámara mes perfecta y práctica qu'existeix. Tots los coneixedors que l' han vist y s' han servit d' ella ahuen, unaniment, qu' es una maravella. Ab privilegi en tots los pahissos del mon. Fa la fotografia cuadrada, rodona ó de diferent forma. Conté una gelatina que s' poden pendre 25 fotografias sens obrir ni arreglar la Cámara.

Las fotografias, perfectament agudas y claras, poden engrandirse fins 15 x 20 centímetros. Está ben construida y acabada ab molt gust, essent la part principal de alumini y es molt lleugera. Pot durse á la butxaca. Son maneig es tan sencill qu' ab las instruccions ilustradas que acompañan cada aparato, calsevol noy ó noya pot produhir y acabar complertament tota la fotografia.

Tot lo que ha de ferse es apretar un botó y queda presa la fotografia.

Com garantia de las excelents qualitats y condicions de la «Kodinet» prometém retornar l' import rebut y pagar los gastos de ports, d' anada y tornada, si l' aparato no dongués los mellors resultats.

PREU: complert, 25 pessetas.

Se remet á tots los pahissos, port pagat y lliure de drets, contra 'l rebibo del import. La mellor manera de remetre fondos es per medi de billets del Banch d' Espanya, en carta certificada.

DIRECCIÓ: E.T.C. BENEDIKY CIA., 27 ANN ST., GLASGOW (INGLATERRA).

Se desitja immediatament en totas las localitats una persona inteligen pera representant.

Lo Gremi de Fabricants y la Lliga de Productors

No 's vaja á creurer que 'l títol que precedeix las presents ratllas vulga dir qu' anem á establir competencies entre abduas entitats á totes lloms respectables. No es aquest lo nostre propòsit.

Cada una de per sí te ben marcada la seva esfera d' acció; una y altre las considerem indispensables pera la defensa dels respectables interessos que 'ls hi están confiats.

La primera, ó sia 'l «Gremi de Fabricants», limita sa esfera d' acció dintre un cercul purament local y, com son nom indica, li estan confiats los interessos qu' afectan á una classe determinada.

La segona, sa esfera d' acció s' axampla á tota la comarca y son obgecte es vetllar per los interessos de totes las classes productoras, lo mateix del pagés que del industrial, del comerciant que del propietari; de tots aquells, en fí, que tenen interessos creats y que per lo tant necessitan agruparse pera la comú defensa dels mateixos, sense privilegis ni exclusivismes, tots per igual, armonisantlos de tal manera que 'l major benefici dels uns no recaiga en perjudici dels altres.

La defensa particular ó aislada dels diversos elements de treball, quin conjunt representa la massa del pays productor, forso-sament ha de donar resultats relativament petits y en alguns cassos contraproductius pera 'l desentrotlló progressiu dels mateixos.

La mancomunitat d' elements es innegable qu' acumula major número de forsas y d' aquí en resulta la major garantía d' acert en la defensa y salvaguardia dels assumptos que pугan afectar á las classes productoras en general.

D' aquí la necessitat imperiosa de unir los diversos y separats elements productors pera formar una entitat robusta que á tots representi y puga, per sa major acumulació de forsas, defensar ab tota equitat, ab perfecte coneixement del assumpto y ab la virilitat y energía que sia menester, los interessos generals ó particulars, segons los cassos, dels elements que constitueixen lo pays productor en sas diverses y variadas manifestacions.

La experiència ha demostrat en moltes ocasions que la defensa d' un interès particular, ó que afecti á una classe determinada, ja sia industria, agricultura, etc., etc., sobre no tenir lo major número de garanties necessaries, ha sembrat discórdias y rancúnias entre 'ls productors mateixos, qu' han considerat perjudicials pera ells las concessions recabadas en benefici dels altres.

Y d' aquí la necessitat de constituhir las Lligas de Productors.

Mes vol dir lo anteriorment apuntat que la constitució, avuy definitiva de la «Lliga de Productors de Sabadell y sa Comarca», vinga á anular, á treurer importancia ó a establir competencies ab lo «Gremi de Fabricants», respectable associació quina existencia conta per sigles y qu' en moltes y determinadas ocasions tan grans y valiosos serveys ha prestat á la industria llanera de Sabadell? De cap manera,

Es mes, nosaltres, en aquest cas concret, entitats com lo «Gremi de Fabricants» á Sabadell las considerém en alt grau necessaries, ja qu' ellas per lo perfecte coneixement dels assumptos que 'ls hi estan confiats, assessoradas de tot lo que puga afectar ó afavorir los respectables interessos que representan, son, á no duptar'ho, las mes indicadas pera ilustrar, quan las circunstancias ho reclamin, á aqueixas Lligas quina elevada missió, com ja hem dit anteriorment, es la defensa y salvaguardia de tots y cada un dels principals factors de la producció pàtria.

Lo «Gremi de Fabricants» dintre sa esfera d' acció resolt un gran problema: lo d' armonisar y treballar en pro de tots aquells assumptos que directa ó indirectament pugan afectar á la industria llanera.

La «Lliga de Productors» representa á tots los elements de producció y per lo mateix que 's mou dintre un círcol mes general, son problema á resoldre, d' acort ab las demes Lligas creadas, es anular la escola lliure-cambista que tant ruinosos resultats li ha portat al treball patri.

Y fins mirat baix lo punt de vista de resistencia contra 'ls despilfarradors del treball nacional, considerem de gran necessitat la creació de las Lligas de Productors, no solsament á Cata-

lunya, sinó á totes las regions de Espanya. En efecte; vistos los pochs resultats obtinguts ab las peticions aisladas que de per tot surten quan se sent ferit ó amenassat tan sisquera qualsevol ram de la producció pàtria; ben penetrat tothom de las inutilitats de tants esforços; si no mes cridan los perjudicats de moment y ni se'n preocupan los que pera res los afecta sense veure que demà podran quedar pagats ab la mateixa moneda, y convensuts los productors de que ab governs ineptes y antipatriotas com los que 'ns dona lo torn pacífich avuy en boga, ni las rahons hi valen, ni 'ls sentiments serveixen ¿que será mes profitós pera 'ls generals interessos, la queixa aislada, sola, del que gemega baix la amenaça lliure-cambista, ó la veu robasta y viril de tots los productors del país qu' exigeixen del govern lo compliment dels mes rudimentaris debers que 'l càrrech l' hi imposa?

¡Ah! que ab governs cobarts y vincladissos no hi ha mes camí que 'l de l' energia y aquest no es possible, sino quant se sap positivament que la unió mes estreta enforteix lo valor de la demanda y que no hi han altres miras que las nobles y desinteressadas del país productor, ja cansat de la política y desenganyat del temps perdut pidolant lo dret de viure quant es aquest lo mes sagrat y mes hermós dels drets de tots los pobles.

Ben vinguda sia donchs la Lliga de Productors de Sabadell y sa Comarca á posar son gra d' arena en la colossal piràmide que s' aixeca ja per tota Catalunya y va extenentse per Espanya cada jorn ab mes fermesa; la obra que va empendrer es difícil pero patriotica y sens dupte que ab l' entusiasme de sos individuos y d' acort ab lo Gremi de Fabricants pera 'ls assumptos que á nostra producció interessin y ab la Lliga del Principat pera 'ls generals de las regions d' Espanya, molt ha de fer en be dels comuns interessos productors y molt pot honrar a Sabadell que sempre ha sigut de las primeras en acudir á la defensa dels interessos morals y materials de nostra Pàtria.

VALENTIA Y SERVILISME

Quan Joan II, rey de la Confederació catalana aragonesa, posá pres á son fill lo Príncep de Viàna, á sollicitut de sa ma-

drastra, los catalans enviaren una comissió pera demanar al Rey donés la llibertat á son fill.

La comissió que estava composta de dos propietaris, dos marxants, un notari, un adroguer, un artista, un rajoler y un sabater, demostraren ab tanta llògica la ilegalitat de la detenció, que 'l Rey no sabent que oposar á sas rahons, s' enfadà y 'ls amenassá dihentlos que si persistian en sas importunitat no podrían menos de provocar sa cólera y «la cólera dels reys es la missátjera de la mort», recordantlos ademés certa llei d' Espanya (Castella) segons la que queyan en la nota d' infidelitat los que insistían en una demanda que 'l Rey havia denegat.

Aquells modestos fills del poble català, no 's doblegaren devant de las amenassas del Rey, sino que ab energia van contestarli:

«Que las aurellas dels catalans no eran pera escoltar semblants parulas, y que si altre que no fos lo Rey las hagués ditas, no hauría quedat sense correctiu; que Catalunya tenia lleys y prácticas molt diferentas de las de Castella, Fransa é Inglaterra y que si algun de son concell ó altra qualsevol persona intentava tacar lo bon nom del Principat, estavan disposats á perdre sos bens, sas personas y sas ruinas avans de consentirho, sens perjudici de que Catalunya sabría obrar de manera que quedés neta sa honra.»

Aquestas enérgicas paraulas amansiren l' orgull de Joan II.

Comparis la valentia dels antichs ciutadans de la Catalunya lliure, ab lo servilisme dels degenerats de nostres dias que 's doblegan á las imposicions de qualsevol mort de fam que 'ns vingui de Madrid.

(De *Lo Regionalista*.)

LOS AVENSOS DEL REGIONALISME

Temps passat vam ocuparnos dels progressos del Regionalisme en la regió gallega ab motiu d' insertar en lo CATALANISTA lo projecte de bases pera la creació d' una lliga interregional publicat per lo periódich de La Corunya *La Union gallega*. Avuy han vingut á confirmarnos aquest progrés varis periódichs que 's publican en aquella hermosa regió en quins hem tingut ocasió de llegir notables treballs de propaganda regionalista.

Entre aquets periòdichs es un dels mes importants la *Revista Gallega* que 's publica en La Corunya quin en lo nombre corresponent al dia 22 de Septembre últim, publica las bases que diu haver rebut la redacció per correu á consequencia sens dubte dels articles publicats en dita Revista, lo que proba que la llevar cau en bon terreny y donará ab temps bons fruyts.

Insertém á continuació las bases de que parlém; diuen aixís. «Constituïxen la *Lliga Nacional Gallega* pera la defensa dels interessos morals y materials de Galicia, tots los Ajuntaments de la Regió que á ella vulguin associarse, ab arreglo á las següents bases.

I

En un punt de Galicia designat per la sort entre 'ls qui reuneixen al efecte las necessarias condicions, tals com la facilitat de comunicacions, allotjament, etc., etc., se celebrará un congrés de delegats de tots los pobles adherits, revestits d' amplis poders y facultats pera proposar, discutir, aprobar y firmar los estatuts de la *Lliga Nacional Gallega*, que no te altre objecte que defensar á aquestas provincias, de tota classe d' atropells, vexacions é injusticias, vingan d' ahont se vulga.

Aquets delegats serán nombrats per los Ajuntaments, ab arreglo al últim cens de població, en la proporció d' un per cada deu mil habitants ó fracció.

II

La *Lliga Regional Gallega* careix absolutament de caracter polítich. En ella poden tenir cabuda los partits tots y pera formar part de ella sols se necesita haver nascut en la país ó en altre cas tenir en ell sa residència y haver donat mostrás d' amor al mateix en qualsevol forma que fos.

III

En cada una de las localitats coaligadas se creará una *Comissió permanent*, quins President y Secretari han de ser regidors, encarregada de la propaganda aixís com de la recaudació de las cuotas mensuals ab que deuen contribuir tots los que s' associhin á aquesta obra de redempció. Las cuotas se fixarán en la primera assamblea general que se celebri.

VI

Aquestas *Comissions permanents* usarán un sagueil que diga *Lliga Regional Gallega—circumscripció de...* y serán las encarregadas de sostenir la correspondència ab las demás y portar la representació de la localitat á que corresponguin en tots los actes que ocorrin.

V

Los fondos que recaudin aquestas *Comissions permanents* se destinarán als gastos que hi hagi necessitat de ferse en defensa dels interessos de Galicia, y son estat ó inversió se publicarán mensualment, per lo que toca á cada localitat, en un periòdich de la mateixa.

VI

Las *Comissions permanents* de cada poble se renovarán cada dos anys

y deurán donarse compte mutuament de las personas que entrin á formar part d' ellas.

VII

Se procurarà lo major tacto en la elecció de personas nombrant sols aquells que sían de conegut arraigo en cada localitat, de honradesa acrisolada y amants de la terra, fugint d' aquellas individualitats que ahont se vulga que 's presentin, son elements de divisió y discordia.

VII

Además de las *Comissions permanents* locals, de que se fá menció en las bases anteriors, hi hauria una *Comissió executiva* encarregada de la alta direcció dels negocis de la *Lliga Regional Gallega*, que residirà dos anys en cada una de las Ciutats de la Regió. La primera ciutat que se adhereixi á la *Lliga* tindrà dret al nomenament y residència de la primera *Comissió executiva*, y á que en ella se reuneixi la Assamblea anyal, que entre altres acorts deurà sortejar la ciutat en que hagi de celebrarse la següent, eliminant las que hagin sigut designadas per la sort.

D' aquesta *Comissió executiva* formarà part un representant de cada poble, que deurà residir en lo punt en que ella se radiqui y ésser membre de la *Lliga*.

IX

Cuant contra un poble de Galicia se dicti una mida que afecti á sos interessos morals ó materials, ó á son decoro ó constituheixi una despulla ó pugui considerarse atentatori á sa dignitat ó á la del país gallego en general, la *Comissió permanent* del poble perjudicat ho posará en coneixement de la *Comissió executiva*, y aquesta enterada de la injusticia y falta de rahó de tal mida, y en unió dels representants, acordará fer causa comú ab aquell, quina defensa deurán considerar, com si fos cosa propia, y la prestarán tot l' apoyo, tot l' aussili y tot l' adhesió necesaris pera 'l triomf de la rahó y del dret.

X

Cap dels pobles colligats pot excusarse de prestar l' aussili que per qualsevol dels altres li fos demanat, y sols podrà negarlos quan á l' assumpto que motiva tal petició li falti la rahó y sia conegudament sistemática la oposició del poble peticionari y ho jutgi aixís la *Comissió executiva*.

XI

Si surgís algún dissentiment entre dos ó mes pobles adherits, per consecuencia d' alguna mida del poder central que, perjudicant á un favoreixi á un altre ó altres en la Regió será dirimit per la «*Comissió executiva*» y son fallo, arreglat á justicia, será per tots acatat.

XII

Si algun dels pobles colligats deixés de cumplir com á bo negant son apoyo á qualsevol dels demés ferit injustament en sos interessos ó en la dignitat, no tindrà dret á que se l' aussilihi en casos semblants y ademe

son nom será borrat de la «Lliga Regional Gallega» y declarat *traidor* á la *patria petita*.

XIII

Per lo contrari, se concedirán per l'assamblea general calificatius honrosos als pobles que mes se distingeixen en prestar ajuda y protecció á sos germans quant d'ells hagin menester.

XIV

Encare que la base d'aquesta «Lliga» es la federació de tots los Municipis gallegos, s'admeterà en ella en cada localitat á tot al que solliciti coadjuvar á la obra generosa de defensar al país que va veurens neixer pagant la cuota mensual que en son dia s'estipuli.

Tot aquell que senti bategar en son cor lo sant amor á la patria deu considerarse orgullós d'esser cridat á formar part en la «Lliga» ó de la «Comissió permaneat» y será digna de censura la negativa de cualsevol gallego á prestar son apoyo quan li fos demanat.

XV

La «Lliga Regional Gallega» ve á defensar una causa noble, gran y santa, y deu contar ab l'apoyo moral y material que tots los fills de Galicia están obligats á prestarli.

L I T E R A T U R A

L A D A M A N E G R A .

*
* *

Ja de cara al bon temps, desadas las vidrieras, y aprofitant aquellas calmas, en las quinas els botiguers sino badallan rumían, y sino rumían se neguitejan, vaig tornar á mon observatori. L'escenari de ma tafaneria se 'm presentava del mateix modo: idéntichs bastidors, consemblants decoracions, exactes fondos, 'ls mateixos ayres, en fi, als ja descrits quan la tarda darrera... Els personatjes els mateixos, en alguns de sos rostres hi notava lleugeras modificacions, degudas al feixugament de la etat, al capritxo del barber ó al reverdiment d'antiga xacra, mes, sas líneas, consideradas á bell ull, resultavan las propias. Per lo que afecta als tipos que 'ns interessan (si es que intéressin al lector, que be podria posarho en dubte) com els alumnos de Llotja al comensar el curs, obrirem de nou l'abandonat tauler, y ab llapis apunt y 'l model devant, rependrém la interrompuda tasca.

Lo sastret fou el primer en ocupar la tarima. Trist, deixat anar, arrossegant son mal humor, com el *champion* endarrerit, sa *bicicleta*, ab la mes negra recansa, axis vaig toparlo... En vá era preguntarli pel motiu de la múrria... No calia... Además, fora endanyarli la nafra... Tot li anava de través... Quan s'incliná envers á la Tuyas el Siset li feya nosa; quan pensava ab la *dama negra* 'l mateix estorb li rendia... Aquell entrabanch de

La Siset, donchs era la ceba que li feya coure 'ls ulls, figuradament parlant, d'una manera ben amarga. Y pensar que, son rival, llevat de la setmanada, no li arribava á las solas! .. Desitjós d'estimar, esclatant son cor per l'amor, pensá de nou ab la Tuyetas .. Mes la Calandria vá desenganarlo... No li digué pel clar... No 'l desnoná en sech. Emperó, aquella pregunta que li dirigí, agre com tarongina y sobta com una salva de morterets, referent á son guany, á lo que l'agulla li produhía, li refredá 'l coratge... «Mal ofici!...—afegí l'auella.—Si jo fós per mereixer no m'hi casaria ab cap sastre!...—L'xicot se retragué d'anarhi, mal ferit en son amor propi, y 's reclogué en son pis, rumiant sobre aquell rebuig, que tant acobardit 'l duya.

No volia tal la Calandria... Mantenir-lo apartat mentres atreya al Siset, era son objecte... Un pá á la post may hi fa nosa!...—com ella deya á la Tuyas... Mes, allunyar-se 'l del tot de cap manera li convenia!... ¿Y si en Siset s'ençaparrava ab la *dama negra*?... La fal·lera dels homes qui la detura?.. Li feu afrenta la sospita y redoblá sa táctica.

Be calia ferho. No era pas que la *dama negra*, modificant sas costums, enderroqués la muralla de la gravetat que tant reclosa la tenia... La muralla restava, ferma, alsat el pont llevadís, inexpugnable 'l castell, aquella torra d'un piset, al qui 'ls de la escala, mes encuriosits de dia en dia, etjegavan sas éerteras fletxas, sens desarrebosarne, ab tot, el túpit vel de son misteri. .. Mes la conducta de 'n Siset era tant distinta!... No 's franquejava ab la *dama negra*; no 's relacionava ab la castellana, encara; pero, en aquell so i castell hi posava d'hora en hora tan estret, tant rigurós setge!... Pel carrer, pel terrat, per la finestra del cel obert, pujant ó devallant la escala, á missa, hont s'hi veyá á la *dama negra* s'hi trobava á n' en Siset, espiantla, confonentse sas sombras, repassant sos passos, seguintla ab la manyagueria d'un anyellet al ensumar el manadet d'herbas... Sols calia arriscarshi...

Adonantse la Calandria, fins hi petava de dents... ¿Quin paper hi feya la Tuyas?... Ab el sastre na calia pensarhi. .. ¿Després d'aquella embestida! .. ¡Be se li coneixia prou ab la mala cara!...

Y al preveure que, si en Siset se 'ls esmunyia, atret per la *dama negra* foran la riota del vehinat, fins la ràbia se la enduya...

Quan la Tuyetas, fastiguejava per son mal humor, la reconvenia per lo del sastre, sa quimera travessava 'l punt... Arregla 't donchs!—li deya...—Espavila 't!.. Si no fós pel teu be...» La xicota ho comprenia aixís, y acotava totseguit la testa....

Cert vespre la Calandria s m'endinzá per la botaga rebent, sobte, com si n'hi agafés alguna, y sens respecte al compradors que jo tenia al devant, me dispará, grontxantshi:

Sargantana treu 'l cap,
que ton pare n' es penjat,
á las forcas de Mallorca,
tirali corda!....

‘S signá uns toms pel coll ab sos dits, com si se ‘l entortolligués, tre-
gué enfora tota sa llengua y, balandrejantsl mes encara, recalció:

Tirali corda!....

Jo no la entenia... «¡Aquella!.. La de dalt!.. ¡La dellonsas!....»

—¿La dama negra?...

—Just; sí... Aquell encarcament, aquella tibantó ab róssech, que sem-
bla retallada d' una quadra!....

—Y que?...

Qué ‘s la filla de un penjat!.... D' un penjat, si, no ‘n dubto!.. ¡Ho sé
de bona tinta!.. Una amiga meva pentinadora....

Atarentat ab mon parroquiá ‘m frisaba per escoltarla....

—¿La filla d' un penjat?...—vaig fer, un cop enllestit, y acostantme ab
una vehina...

—Com li dich... Ni mes, ni menos!... Figuris!... Figuris quina joya ‘ns
ha caygut á sobre!.. Si jo ja ‘n sentía la farum!... Si ‘l cor ja m' ho deya
que fora una... una...

—¡Una desgraciada!...

—¡Sembla que la planyi!...

—¡Si que la planyo!... ¿Quina culpa ‘n té la pobre de que ‘l seu pare,
si es cert lo que V. diu, parés en una força?... Vosté no te cap fill; pero,
si n' hagués tingut, qui li hauria assegurat que...

—¿Qué me ‘l vejés en el pal?... ¿Al pal un de mos fills?... No, senyor,
no... Una sab com se ‘is puja.. ‘Ls testos se retiran á las ollas... Repari
sino...

JOAN PONS Y MASSAVEU.

(Continuará)

NOVAS

No hi ha que donarhi voltas, al pas que porta la marina de guerra
espanyola farà parlar dels seus cabells.

Tantost si passa un dia sens que una ó altra noticia vinga á comple-
tar lo cuadro d' horrors y de desdixas tan dolorosament comensat ab la
terrible catástrofe del «Reina Regente».

Si no fós qu' está provat qu' ab la gent de galons no s' hi poden fer
bromas ja hauriam caigut en la temptació d' escriurer un sainete ó dedi-
càrloshi una auca de redolins.

Peró cal no embolicarse qu' ab l' assumpto d' en Clarin quedá ben de-
mostrat que ‘ls nostres marinos saben ahont tenen la má dreta, y no
tot‘hom tè ‘l brahó que ‘s necesita pera acceptar un desafio. Un no si re-
signa tan facilment á deixarse enfilear com una sargantana. Nosaltres
som partidaris de una mort mes dolça. Y sobre tot, de no fer lo *quijote*.

Si fóssem marinos empleariám totas las energias estudiant los astres,
en fernos ben capassos del mapa, en aprendre de *cor*, com diu la quitxa-

lleta, ahont se troban los banchs y rocas que poguessen comprometre's en l' exercissi de la carrera, convensuts que de tot axó 'n treuriam més profit y fora molt mes honrés que no pas fer un viatge á Oviedo pera exigir satisfaccions als quins, ab mes ó menos mot'us, s' atrevissen á censurarnos.

Sort qu' la rahó no 'ls sobra á la gent de la marina, del contrari ja no quedaria á Espanya *titere con cabeza* com diuen los castellans.

Perque ¿hi ha algú que puga duptar de la seva insuficiencia? ¿hi ha cap nat á Espanya ó á la China qu' ignori que á cada pas que donan inutilisan un barco ó l' perden del tot causant á centenars de víctimas? Per no veurer aixó fora prec's esser cego.

Peró are la cosa ha variat un xich d' aspecte. Are, perque no sigan tot embarrancasos y naufragis, s' ha descobert que fins se 'ls deixen pendre per los insurrectes. Aixís ha passat á las costas de Cuba ab la paillebot «Asserradero» tripulat per dotze individus al mando d' un tinent de navío. Los filibusters s' han apoderat del barco, de la tripulació, d' una ametralladora, de las armas, municions, etc., etc.

¿No 'ls hi sembla qu' aquest acte de heroisme dels tripulants del «Asserradero» es digne d' esculpirse en bronze?

D' avuy en avant podem dir sense perill d' errar que los marinos de guerra si no serveixen pera ferlos navegar bé y sense embarrancar als nostres barcos, tampoch serveixen pera defensarlos de las iras dels insurrectes.

A la gent d' aquest *tenor* los *hidalgos* de part enllá del Ebro 'ls hi diuen *cobardes*.

A la nostra terra 'ls dihem *gallinas*.

—Ja 'ns cau la cara de vergonya de tan parlarne.

Pero aquesta vegada hem de fer'ho pera patentisar que no 'ns errarem ab nostras profecias.

Veritat es que tractantse de profetisar sobre la sort dels barcos de guerra, tant si s' anomenan acorassats com canoners, no pot acreditar á ningú de bon profeta. El mérit fora profetisar y endevinar'ho que almenys n' quedarà un com á recort de la preponderancia *marítima guerrera* espanyola. Aixó ho trobem un xich mes difícil.

Donchs, si; quan anunciarem que havian sigut entregats per la casa inglesa l' Pizarro, l' Hernan Cortés y, no recordém quin altre, diguerem que ja teniam tres barcos mes en capella.

Y, heus aquí que fora del que no 'ns recordém, pero que massa que 'ns lo recordarà l' telégrafo, los altres dos de tant que s' estimavan com bons germans, s' han fet un petó tan carinyosíssim, que hi haurá d' intervenir lo metje y al Estat li costará unas quantas pessetas columnarias.

Anem al dir que aquesta vegada no 's pot culpar als senyors de la Marina ni á la seva *imprevisió*. Aquesta vegada ha estat culpa de las onadas.

Llegim; «Durant lo viatge del «Marqués de la Ensenada» á Cádiz ab los tres canoners, s'hagué d'aturar lo creuher pera *cambiar un cargol de l'helice*, atansa ts'hi allavoras los canoners «Hernan Cortés» y «Pizarro» pera veurer lo que al creuher passava. *La forza de las onadas* acostá á dits canoners que *toparen llastimosament.*»

Tot per la forsa de las onadas.

Proposem que 'ls fassen navegar per l'estany del Retiro.

De moment no 'ns acut altre medi pera lliurar als barcos de guerra de las onadas.

Si no 'ls fa pesa en pensarém un altre.

—La Junta de la «Associació dels coros de Clavé», d'acort ab lo director artístich, don Joan Goula (pare), ha resolt que la expedició del any vinent se verifiqui á Madrid. Para 'ls concerts que s'hi haurán de donar, s'han senyalat las composicions, á veus solas, «Las flors de Maig» «Los pescadors», «De bon mati, y ¡Al mar!», d'en Clavé y l'¡Arre moreu!» d'en Ventura; y ab acompanyament, lo «¡Gloria á Espanya!» «Las Galas del Cinca», «Los nets d'Almogavers». «La gratitut y «La maquinista», d'en Clavé y l'¡Gloria al arte! y Lo cantor del poble», d'en Goula.

Nostre distingit amich don Joseph A. Planas, va rebre lo dijous passat lo següent telegrama.

«Junta Consultiva aprobat plano projecte pont R'poll. Eahorabona.—BUSTILLO.»

Felicitem á nostre digne diputat á Corts per sos travalls en pro d'aquesta millora.

—Dijous passat fou conduhit á la última morada lo cadáver de nostre compatrici lo Jutge Suplent d'aquest Jutjat Municipal, don Joseph Corominas Sanfeliu. (E. P. D.)

Lo malaguanyat senyor Corominas havia desempenyat sempre dit càrrech ab molta integritat y rectitut.

Demaném pera sa apreciable familia la mes santa resignació per tan irrehorable pèrdua.

—Dijous passat s'efectuá l'enllás matrimonial en lo Santuari de la Salut, de nostre particular amich don Joan Batllewell, germá del intelligent Arquitecte Municipal d'aquesta ciutat don Julio Batllewell, ab la amable senyoreta donya Antonia Baciana.

Desitjém felicitats duraderas als nous contrayents.

—En lo teatre de la Associació de Catòlics d'aquesta ciutat, s'ha disposat posar en esecna avuy nit, una extraordinaria representació de la zarzuela en 3 actes del senyors Bedós y Ferrer: *Del Municipi al mar*.

—Lo sorteig celebrat lo diumenge passat de la tómbola á benefici dels reservistas d'aquesta ciutat, doná un resultat aproximat de unas 300 pessetas.

—Nostre compatriota lo jove tenor don Joseph Puig Escursell, que com se sap 's trova á Milan estudiant, ha sigut escriptura: pera cantar lo próxim Carnaval, varias óperas en Messina (Sicilia).

Celebrarém oblingu' un felis éxit.

—Lo dijous passat prengué novament possessió de son càrrech nostre estimat amich lo jutge Municipal d' aquesta, don Llorens Marquet, de regrés de sa permanencia en Sant Llorens Savall.

—Ha reaparegut novament á la llum pública, nostre apreciable colega «Sabadell Moderno».

Ilo celebrém.

—La associació de Arquitectos de Catalunya ha publicat, luxosament impresa, la notable memoria redactada per lo distingit arquitecte don Bonaventura Bassegoda, que 's refereix á la excursió artística verificada á la capella de Santa Agueda de Barcelona.

—La Literatura catalana s' ha enjoyellat ab un nou llibre.

Tal es lo poema *San Francesch* degut á la ploma del gran poeta mistic Mossen Jacinto Verdaguer, qui nos ha fet present d' un exemplar de sa nova obra; obsequi que aghim y procurarem correspondre á sa fina atenció ocupantnos'en detingudament.

—Durant las festas que celebrará la ciutat de Gerona pera honrar á son patró Sant Narcís, tindrà lloch un concurs de coblas ampurdanesas en la que se tindrà d' executar una sardana obligada y altra de lliure elecció.

—La setmana próxima debutará una gran companyia de sarsuela seria en lo teatro Euterpe, de la cual forma part lo jove tenor Sr. Estany y del qual se 'n fan grans elog's.

—Lo dijous passat doná un concert en lo teatro Euterpe la tan reputada *Capella Rusa*, la qual tingué un gran éxit y essen aplaudidas totas las pessas que cantaren.

Lo teatro estava pié de gom á gom.

—En lo Saló Sabadellés (á) Jan tindrà lloch un gran ball aquesta tarde, están lo programa confiat á la orquesta *Muixins*.

—Lo «Centre Excursionista de Catalunya» inaugura lo passat dissapte al vespre sas tascas. Se prepará la excursió á Castellar del Valles que feu lo passat diumenge, y 'l president senyor Maspons indicá que durant l' estiu s' havian fet importants excursions é investigacions y que 'ls socis del «Centre» que pujaren al *Pich dels Estats* (alt 3,143 metros), lo més als dels Pirineus catalans, deixaren allí un termómetro de máxima y de mínima pera poder obsevar temperaturas d' aquell enlayrat cim, com se va fent en tots los més importants de Catalunya.

Lo soci don Francisco Nogué, prosseguít la idea que te 'l «Centre».

llegí una Memòria o monografia sobre *Campsanes y sos encontorns*, molt bé escrita y plena de dats topogràfics, pintoreschs, històrics, geològics y fòklòrics, entre 'ls que donà a conèixer un bon aplech de cançons y festes populars.

Lo senyor Nogué presentà ademés una col·lecció de vistes fotogràfiques dels principals llocs en sa Memòria, la qual merescué ésser aplaudida per la nombrosa concurrència que assistí al acte.

—Lo distingit pintor D. Arcadi Mas y Fondevila te ja acabat lo retrato del malaguanyat poeta D. Frederich Soler, destinat a figurar en la Galeria de catalans il·lustres.

—La *Associació Popular Regionalista*, ha rebut una entusiasta comunicació del eminent regionalista francès Mr. Maurici Barrés, donantli las gràcies per haverli fet present d' un exemplar, luxosament enquadernat, de la memòria sobre 'ls interessos de Catalunya, presentada a S. M. Alfons XII.

—A la Seu de Barcelona s' ha restablert enguany la bona costum de resar lo Sant Rosari en llengua catalana.

—Molt aviat veurà la llum pública un nou llibre fruit de la tan incansable com selecta ploma de Apeles Mestres.

Aquesta vegada, lo poeta català, rendint tribut al gran Heine, del qual tan enamorat se mostra en totes ocasions, nos ofereix la traducció fidel tot lo liberal possible y sense mutilacions del poema «Intermezzo».

Per los antecedents que 'n tenim, aqueixa traducció està feta ab entranyable afecte y ab la pulcritut que avalora las obras de Mestres.

Ademés, sera la única completa y en vers feta a Espanya.

Los aymadors de la bella literatura hem d' agraïr lo treball emprés per l' autor de «Margaridó», y esperém ab afany lo saboreix de la genial obra de literatura alemana.

—L' «Orfeó Català» ha nomenat socis d' honor d' aquella societat al director de la eminent «Capella Nacional Russa» lo senyor Dmitri Slavi-ansky de Agreneff a sa distingida senyora Olga Slavi-ansky d' Agreneff com a mostra de admiració y agraïment que ha produït en nostra ciutat la benvolguda visita de dita Capella Russa.

Avans d' ahir una numerosa comissió del «Orfeó Català» feu entrega del diploma de socis d' honor al senyor y senyora Slavi-ansky, manifestant aquestos son sincer regoneixement per semblant distinció y fent vots pera la prosperitat del «Orfeó Català».

—Hem rebut la agradable visita del nou quinzeneri «Lo Regionalista» de Barcelona, portant ven de la «Associació Popular Regionalista» de quina pròxima aparició donarem compte opornament.

No cal dir que 'l nou company ha fet sa aparició imposat dels mellors desitjos y molt encoratjat pera la defensa del Regionalisme català.

Son programa es lo programa del catalanisme aprovat per las Assemblies de la Unió celebradas á Manresa, Reus, Balaguer y Olot.

Vegis sinó lo que diu en son article programa dirigit *Al poble català*.

«¿Vols saber de cert qui som?»

Portém en nostra bandera un mot fonamental que diu *Autonomia*: per aixó lo fonament de nostre programa es la llibertat de governarse Catalunya com millor li sembli, sense tutelages que degradan, ni imposicions que deshonran, ni despotismes que perjudican.

En aquest punt de nostre programa no hi admetém transaccions: la primera de las conviccions de tot bon regionalista, es creure que 'ls catalans podém y debém governar nostra terra, sense necessitat dels tutors madrilenys que 'ns detentan nostres drets y 's xuclan nostra sanch.

No per aixó volém separarnos d' Espanya, donchs un poder central encarregat de las relacions internacionals, l' exércit de mar y terra, las aduanas, y las obras públicas d' interés general, cuydaria per medi de la confederació de mantenir unides en estret y amorós llas totas las tegions del Estat espanyol.

Volém ademés pera Catalunya:

Que ella mateixa fassi y reformi totas sas lleys polítiques, civils, penals, mercantils, administratives, etc.;

Que legisli per medi d' unas Corts, no parlamentarias, compostas de tres cambras formadas per elements representatius del treball manual, del treball intelectual y del capital;

—Que la llengua catalana siga oficial;

Que sols los catalans puguin ésser empleats en nostra terra;

Que tots los plets se fallin á Catalunya;

Que 'l municipi y la comarca natural tinguin també autonomia;

Que la contribució sigui sols sobre rendas y beneficis; y que ademés sigui *progressiva*, es dir, que ab major proporció pagui, 'l que més utilitats obtingui;

Que siguin abolidas las quintas en temps de pau; y que en temps de guerra sigui obligatori per tothom lo servey militar, sense rifas ni redempcions;

Que no existeixin las contribucions de cédulas ni paper sellat, ni las industrias explotadas per l'Estat.

Que desapareixin los drets de consums, los repartiments vehinals y en general totas aquellas contribucions que pagan totas las personas, sense tenir en consideració sa posició social; pu x la màxima fonamental de nostre criteri económic, es: *qui res te, res deu pagar*, ni directa ni indirectament.»

Sia en bona hora ben vingut lo nou company y al retornarli lo carinyos saludo que dirigeix á la premsa regionalista, fem vots pera que siga fructifera la seva propaganda.

—Segons los telegramas de Madrid, la comissió aranzelaria antillana novament reunida demostraren los delegats cubans quinas son sas aspiracions en lo de las relacions mercantils entre Espanya y las Antillas. Tals aspiracions no son altrás que las de tancar las aduanas de la isla al comer espanyol. En efecte, á pesar d' haver recaigut votació que devia ser definitiva al dictámen de la ponencia 5, que tracta d' aquellas relacions, s' han empenyat á que dit dictámen torni al estudi de la comissió

en plé, y com los delegats de las Antillas son en major número que 'ls de la península y com vòts son trunfos, en votació nominal quedá acordat lo que proposavan los cubans. Veurem quan arribi la hora lo que farán nostres governs, que si es lo que desitjan los delegats cubans, més valdria que abandonessem aquell tros de terra del que se 'ns va trayent de mica en mica y qual conservació tanta sanah y tants sacrificis nos costa sense cap compensació.

Jochs Florals de Barcelona de 1895

Forma un tomo de 464 planas, esmeradament imprés, contenint tots los travalls en prosa y en vers premiats aquest any.

Se ven en las librerías de Verdaguer, Puig, Lopez y Masó y Casas y en la Imprempta «La Renaixensa».

BANCH DE SABADELL

Pren á descuento y negociació cupons Interior, Exterior, Amortisable y Billets Hipotecaris Isla de Cuba, venciments corrents.

Horas de despatx: de 9 á 12 matí, tots los dias feyners.

Gran Café y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts á 2'50 ptas. á escullir 3 plats de la carta (ó 4 sense escullir), 3 postres ó un *biscuit-glacé*, pa y ví.

També s'atmeten abonos á preus ventatjosos. Servey esmeradíssim.

Restaurant Colon, Rambla, Barcelona

ENSENYANSA TEÓRICA Y PRÁCTICA DE TEIXITS

Á CÀRRECH DE

D. ANTONI DE P. CAPMANY

Classe diaria de 8 á 10 del vespre.

Carretera de Manresa, núm, 9.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL